

Tudósítás

A kül- és biztonságpolitikai klub március 12-én rendezvényén a Pallas Páholyan dr. Kis-Benedek József habil. PhD egyetemi docens (Corvinus Egyetem, Nemzeti Közsolgálati Egyetem), nyugdíjazása előtt a Nemzetbiztonsági Hivatal munkatársa, izraeli katonai attasé, terrorizmus szakértő beszélt a terrorizmus mai helyzetéről a világban és Európa, elsősorban az Unió államait fenyegető veszélyről, a terrorista szervezetek várható mozgásáról.

Az Al Kaida - a globális terrorista szervezetek - utáni korszakot felváltotta a regionális és lokális terrorizmus - ma ezzel írható le a terrorizmus helyzete a világban. A regionális, lokális szervezetek között nincs feltétlenül kapcsolat, amellet a felderítés szempontjából igen veszélyesek az autonóm csoportok (primitív eszközök, kis létszámú szervezetek).

A szervezetek tipizálhatók politikai, ideológiai céljuk, módszerük, tevékenységük szerint. Az előadó kitért a terrorizmus elleni állami, NATO felderítés eredményeire - a megíúsult merényletterveket a több országban bírósági tárgyaláson elítéltek száma igazolta, bizonyítva az angol, francia, spanyol felderítés és elhárítás sikerességét.

Kis-Benedek szerint az al-Kaida „nagy korszaka” véget ért Oszama bin Laden halálával, elsősorban az USA terrorista ellenes „háborúja” és a terrorizmus anyagi forrásait elapasztó intézkedések miatt, és nem utolsósorban a Közép-Ázsiában, illetve a Közel-Keleten bekövetkezett változások miatt. Afganisztánból Pakisztánba helyeződött át a tálib terrorista központ, Zavahiri, Oszama bin Laden helyettesének vezetésével. E központ hatása azonban rendkívüli zártsága miatt és a pakisztáni titkosszolgálat „félrenézése” ellenére is igen kevésbé érvényesül. Az előadó utalt az USA és a pakisztáni kormány között ambivalens kapcsolatra, a bin Laden halálához vezető USA akció után tovább erősödő bizalmatlanságra.

Észak-Afrikában az arab tavaszban összeromlott államok társadalma sem lett befogadó bázisa az itt megjelenő terrorista csoportoknak, szervezeteknek. Leginkább Líbiában erőteljes az iszlamista terrorizmus a gyenge központi hatalom miatt. Egyiptomban, Algériában, Szíriában szintén jelen van terrorista szervezet, lokális szervezetek, lokális célokkal. Említette még az afrikai viszonylatban gazdag Nigériában aktivizálódó szubszaharai

regionális Boko Haramot, amelyik nyugatellenes politikai céljaival együtt leginkább emberrabló pénzkövetelő szervezet.

Azonban sem ez, sem Maliban az iszlamista terrorista szervezetek nem számíthatnak széles körű társadalmi bázisra.

Európába „visszatérve” ezek a mozgalmak nem fenyegetik az EU államainak biztonságát, az Europol 32 ország adataiból összeállított TE-SAT 2012 jelentése csökkenő a hagyományos terrorista cselekmények csökkenő tendenciáját állapította meg. Bár az Európai Unió biztonsági stratégiája nem változott, a terrorizmust mint legfőbb fenyegetést határozza meg, a fenyegetés egy másik „dimenzióban” jelenik meg - a virtuális térben, a kiber (cyber) terrorizmus formájában.

A konklúzió - a terrorizmus sokféle szempont szerint „osztályozható”, egész biztosan fennmarad a jövőben is, mindaddig amíg az egyes társadalmakban a feszültség növekedése bázisa lehet. Trend felrajzolását nem „vállalta” az előadó, de úgy véli, a Az érdekes, gondolatébresztő előadást eleven vita követte. Erőteljesen felvetődött a terrorizmus mint minősítés relativitása - az USA, a NATO, az EU tagállamok hatalmi körei érdeke szerint minősítik az egyes szervezeteket. Egyes vélemények szerint az USA, de európai államok kormányzata a polgári demokratikus szabadságjogok szűkítését legitimizálják a terrorista veszély eltúlzásával. Más vitázók hiányolták a terrorizmus áldozatszempontrú vizsgálatát. Véleményük szerint a civil lakosság ellen irányuló terrorista merénylet erkölcsileg elfogadhatatlan, semmilyen magasztos cél nem igazolhatja a vétkének elpusztítását.

Koós Anna